

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter volja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od tiskarstva pet-šest-krati, če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvirno frankirajo. — Rokopisi se ne vrnejo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc. Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 25. oktob. Oficijalno. Po obupnem boji, ki je deset ur trajal, je general Gurko 24. t. m. vzel in zasedel močno turško pozicijo pri Telišu, na cesti iz Plevne v Sofijo. On jo utrjuje z novimi nasipi. Ahmeta Evzi-paša, mnogo oficirjev, 3000 turških vojakov (cel kavalerijsk polk) so Rusi ujeli in 4 turške kanone osvojili.

Bukarešt 25. oktobra. Princ Sergej Leuchtenbergski je bil pri necem rekognosciranju od turške kugle v čelo zadet in ubit.

Carigrad 26. oktobra. 20.000 Rusov je napadlo 24. oktobra Jovan-Čiflik in okolico. Več ur je hud boj trajal. Turki so dobili pomoči in so nazadnje odbili Ruse z izgubo 800 mož, Turki so izgubili 200 mož.

Rusi so 24. okt. napali Teliš, na cesti iz Plevne v Sofijo, a bili so odbiti, vendar se je kozakom posrečilo telegraf pretrgati.

Nad 6000 Rusov je 24. oktobra napalo turško vojsko pred Ruščukom na strani Pirgosa, a bili so z izgubo 450 mož odbiti.

Belgrad 24. oktobra. Srbski ministerski svet je sklenil skupščino sklicati še le v decembru. — Srbska vlada je s pariškimi in bernskimi trgovci s suknom sklenila pogodbe za

dobljenje vojaške obleke. — Turška vojska, ki je stala pod poveljstvom Fazl-paše na srbske meji, šla je v Hercegovino, da bode vojevala proti Črnej gori.

Svištovo 23. oktobra. („Pr.“) Ruske redute in obleganjska dela pred Plevno utegnejo še le koncem tega meseca dogotovljena biti. — Število ruskih in rumunskih redut je 21, baterij je ravno toliko.

Vojska.

Denes je nam veselje poročati zanesljivo in radostno novico o velikej in pomenljivej zmagi naših slovanskih bratov Rusov! Vrlji general Gurko je po očajnem boji vzel velevažno utrjeno turško mesto Teliš, na cesti mej Plevno in Sofijo, katero mesto gospodstvuje nad zvezo Plevne z Sofijo. Torej je Gurko definitivno zamašil vir, od koder je Osman paša v Plevno živež dobival. Osoda Plevne in vojske, ki je v njej, je s tem najbrž odločena. Prej ali kasneje se bode moral Osman z vso vojsko udati!

Telegram iz Carigrada, turški vir, čudno potrjuje rusko zmago pri Telišu. On pravi tja v en dan, da so Turki napad sicer „odbili“ (isto tako, kakor je uže sedemkrat lagal, da so Šibko vzeli itd.), ali nazadnje Turek sam pove, da ne more prav za prav nič vedeti, ker „se je kozakom posrečilo telegraf pretrgati“. — Kar sicer turški telegram poroča o bojih pri Jovan-Čifliku in Ruščuku, vidno je, da so bila to le večja rekognosciranja, iz katerih so se napredujoči ruski oddelki hoteli prepričati, kako in kje Turki stoje.

Jeden ud carjeve sorodbine, knez Sergej Leuchtenbergski, je v boji za osvobojenje južnega Slovanstva padel, umrl junaške smrti.

Iz Peterburga se piše: General Obručev, kateri je baje napravil pri nekem vojnem posvetovanju, pri katerem je bil kot general „en suite“ navzočen, svoj izredno izvedeni natančni ter pravilni načrt, ali plan, ki sta ga pozneje tako točno in sijajno izvedla generala Heiman in Lazarev, odšel je na azijsko bojišče in pričakuje se tudi v taboru v Gornjem-Studenu, da bode ta nadarjeni vojskovodja, kadar pride na Dunav, tudi tam izvršil vse nadeje in želje ter ruskejski naklonil najboljših vspehov. Govori se, da bodo Obručeva deli v glavni stan cesarjeviča naslednika. Temu slično se glasi vest, ki jo prinaša „Ruskij Mir“, ki pravi, da po zmagi nad Muktar-pašo odrine del kavkaške vojske pod poveljništvom generala Obručeva na evropsko bojišče, da pomnoži rusko obdunavsko vojno.

Rumunci mislijo, da nij velike važnosti, da se je unesrečil njih napad na plevenske šance in se občno stanje zaradi tega nij kar nič promenilo. Iz Zimnice se o tem piše „Pol. Cor.“ 21. t. m.: Reduto Grivico so Rumunci 19. t. m. prijeli. Natančnejših poročil o boji, se ve da, še nemamo. Le toliko je znano, da so bili Rumunci odbiti in govori se o napakah v vojevanju njihovem, da nijso rezerve ob pravem času pristopile v bojevanje, itd. Na vsak način je ta nesrečni naskok na turško reduto samo začetek celej vrsti operacij, ki se bodo vršile po mešanem sistemi s cerniranjem in napadi na posamezne dele glavnih

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

XIII.

(Dalje.)

„Ne domišljajte me tega, to je malenkost, o kateri bi niti ne govoril, ko bi me ne stala ravno ta prijateljska vez tolikanj, da, vse — ker izgubil sem v njej najdražjo stvar — svoj mir.“

Bolnik se zgane pri teh besedah. Mrzel pot mu oblije blede čelo, kajti dobro mu je znano, kam merijo te besede, globoko občutene, resno izgovorjene.

„Jaz ne vem, kako sodite najino prijateljstvo, gospod graščak, ako govorite tako,“ povzame župnik, hoteč zakriti svoj nemir.

„Nekdaj nijsem govoril tako, nekda sem sodil drugače svet, cenil boljše svoje moči in tedaj sem bil srečen. A zdajci sem se prepričal, da se povračuje prijaznost z mračnostjo, ljubezen s hladnostjo in da je moško srce na

vezano s pogubilno močjo na sicer slabo, nežno stvar, ki se imenuje ženska. Malokedaj je osrečilo to nagnenje koga, a neizmerno potov razdružilo je najboljše moči, pokopalo življenja radost, dela slast, uničilo kakor blisek višjim namerom posvečen pogum, — in to trdim jaz iz lastnega prepričanja.“

„Kako je to, vi se motite prijatelj,“ povzame zopet bolnik. „Spoštovani ste, lepa prihodnost se prostira pred vami, življenje se vam smeje. Kako se strinjajo vaše misli s vašo zunanostjo?“

„Da, res je bilo nekda tako, prijatelj, a razrušilo se je vse,“ odgovarja graščak in vpre svoje oko v bolnikovo, kakor da bi hotel brati v tem pogledu vso skrivnost, ki še vedno leži mej starim duhovnom in brezsrčno deklico.

„Torej je kriva — Gizela, zapuščena, uboga Gizela vaše nesreče,“ pravi potem hitro čudeč se bolnik, stisne gorkeje graščakovo roko v svojo desnico z nekakim nepopisljivim posmehom na ustnicah, v katerem je bilo težko

brati, ali je posmeh veselja ali skrivne ironije in pomilovanja svojega prijatelja.

Graščak zarudi pri tej priči, kakor da bi si bil bolnikov igrajoči posmeh štel v razžaljenje in — molči.

A bolnik se zopet zgane, spremeni veseli obraz in pravi:

„Mladost nema razuma, ona živi le tja v en dan, nepomisleča na jutri in pozneje. In Gizela je mlada, neizkušena, torej odpustite jej. Še nekaj trenutkov in skleneti se dve očesi, kateri ste jo čuvali vse dni, akoravno je vedela komaj zanje. — In potem je sama, — sama na vsem širnem svetu. O, ko bi vedela ona, kar ve bolnik, ki leži tu pred vami, oklenila bi se vas z obema rokama, blagrovale vaše ime, in ako je zmožna kletve, preklinjala bi človeka, — katerega nij zvala nikdar očeta, ker ga nij poznala in ga ne pozna. Če vam je še drago moje prijateljstvo, če so vam svete zadnje besede umirajočega, prosim vas, ne zapustite sirote tudi potem, ko mene več ne bode. Vam jo izročim, vi jej boste, kar jej nij mogel biti preganjan duhoven

razpostavljenj. V obče je pri vseh ruskih početjih pred Plevno opaziti nekov red od onega časa, ko je sem prispel general Tottleben. Novi nadzornik vojski je najprej vse dobro pregledal, sile in njihova razpostavljenja, a potlej se je popolnem pridružil mnenju kneza Karla, ki misli, da se morajo pred vsem Turki slabiti s cerniranjem in obstrelivanjem, da so lažji boji rednih vrst, ako do tega pride. To se je tudi zgodilo, a prepozno.

Na Tottlebenovo povelje so se morali Rusi naprej pomakniti za pet kilometrov, da stoje v istej vrsti z Rumuni. Operacija proti cesti v Plevno, katero so toliko časa odlašali, se je začela, in mej 8. in 17. dnem t. m. tudi izvršila. Namestu slabega generala Krilova izročili so nadpoveljništvo nad letečim korom, ki je imel operirati za Plevno, generalu Gurko ter je ta oddelek vojske (14 polkov konjice, 8 baterij na konjih, 3 bataljoni strelcev) takoj stopil v akcijo ter zaprečil nadaljne pošiljatve pomočnih krdel in živeža, ki so bile namenjene za Osmana (kar, kakor se umeje, nehte priznati Turki). Razven tega odrinile so uže 7. t. m. prva gardna divizija in jedna brigada od 3. divizije po cesti proti Lovči, ter so prispele 9. v Lisec. Dne 10. in 11. pa so preko krajev Birat in Beglys prišle do Eski-Brkaca, kjer so se odpočile, da so zamogle dne 13. in 14. marširati kroz Sadovec, prekoračiti Vid-reko in prispeti 15. in 16. v Teliš. Tam so naletele na del konjice Gurkove in so se zvezale z rusko-rumunskimi četami generala Laskareva, ki operira na severu in severo-zapadu Plevne ter dopolnjuje s svojo vojsko (6 polkov konjice, 4 baterije na konjih in 2 batalijona strelcev), ki je razpostavljena mej Trstnikom, Etropolom in Asage-Dubnico, krdela za varstvo cerniranju. A vendar je severo-zapadni del plevenske vojske najslabši, in ako bi bil prisiljen Osmanpaša iz Plevne ubegniti, bi jo gotovo najlažje mahnil na to stran ter krenil na cesto, ki drži preko Rahove v Vidin.

V ruski tabor prihajajo često prebivalci plevenski, ki jih odtod izženó, da drugim ostaje več živeža.

Iz Filipopelja se istemu listu 9. t. m. piše o strogosti, s katero postopa ondotni zapovednik Ibrahim-paša proti Bolgarom, ki so nanje vrgli kak sum, in da se avstrijskemu

konzulu včasih posreči, rešiti nekatere takovih obdolžencev gotove smrti. Nadalje poročilo toži o surovosti azijske vojske, ki skozi te kraje idoč pleni po vaseh. Tudi je majhena zaloga smodnika po neprevidnosti se vnela in zletela v zrak.

Poljsko rogoviljenje.

Nekako živo protirusko gibanje se je zdaj, ko so se Magjarji nekoliko potolažili, ali upehali, začelo mej avstrijskimi Poljaki v Galiciji. Uže pred nekaj časom so na agitacijo „Gazete Narodove“ Poljaki podpisavali adresu do svojih poslancev v državnem zboru, naj se oglasio v posebnej interpelaciji o orientalnem vprašanju v protivoruskem smislu in karajoč jih, zakaj so lani v orientalnem debati molčali. Poljski poslanci so na to, kakor smo ob svojem času poročali, v časnikih odgovorili, da orientalno vprašanje nij v zvezi s poljskim, da je tedaj treba previdno postopati. To pa je poljske agitatorje v Galiciji še bolj razdražilo. Delali so tako, da sta dva odlična poslanca, dr. Smolka in dr. Julijan Čerkavski mandat položila, prvi prostovoljno, drugi na javnem volilnem shodu, po nezaupnici prisiljen.

Kakor se namreč iz Lvova brzojavlja, bil je tam 23. t. m. shod volilcev, ki so bili poslanca Čerkavskega poklicali, naj jim da račun o postopanju svojem in poljskega kluba v državnem zboru. On je v dolgem govoru razlagal misli svoje, ki so tudi misli poljskega kluba in so sledeče:

Orientalno vprašanje nij v nobenej stvarnej zvezi s poljskim; le od neke strani si prizadevajo Poljake zmirom v vsake sitne zadeve zapletati in porabiti. Poljaki, ki so uže tolikrat zastoj kri prelivali in se prenačeno žrtvovali, bi vendar uže dovolj uzroka imeli, sanjarskim črtežem slovo dati. Govornik potem pripoveduje organizacijo poljskega kluba pa pravi dalje, da tudi v interesu Avstrije nij bilo, da bi bili Poljaki interpelirali. Mar bi naj bili Poljaki udeležbo pri vojski zahtevali. Večina prebivalstva monarhije se lahko odloči pri izbiranju mej krvavo vojno in gotovo nevtralnostjo. Proti panslavizmu se je Poljakom v državnem zboru govoriti zdelo nepotrebno, ker tisti narodi v Avstriji, ki panslavistične tedence imajo, ka-

kor tudi Rusija sama, začenjajo ta ideal puščati, če prav pač le (!) vsled turških zmag (!). Panslavizem more torej pasti, tudi če Poljaki zraven ne bodo nič plačali. Parlamentarni čardaši v Pešti v tem nemajo nobenega pomena. Stanje, kakor je bilo pred vojno, nij bilo za Poljake nič ugodneje. Neumno bi bilo sebe žrtvovati za obstanek Turčije. Poljaki imajo čakati gotovih zvršetkov. Poljsko vprašanje zopet odločno naglašati nij še čas, pravi.

Kljubu temu govoru je dobil Čerkavski nezaupnico, ker rekli so mu poljski rogovileži in čudni fanatiki: tvoja dolžnost je bila, Rusom, ki se izdajejo za kulturonosce in osvoboditelje Slovanov, masko z lica potegniti.

Tedaj mej Poljaki začenjajo zmernejši, pametnejši ljudje pádati, — in še ti so (glej njih bedaste pojme in strahove o panslavizmu) čudni in slepi od bratosovraštva! Oni Poljaki, ki so nekaj izkusili, in vidijo instinktivno, da ne smejo bratskemu sorodnemu Slovanstvu v hrbet padati pri osvobojenji bratov, izgubljajo besedo, in dobivajo jo dnevno slepi fanatiki! Žalostno je to, a hvala Bogu, da vse Poljstvo je tako onemoglo, da dobrej stvari uže škodovati ne more. Vzvišena ideja narodnosti bode svoje triumpfe praznovala tudi v slovanškem svetu, če se jej prav tudi neki izgubljeni rodni bratje ustavljajo.

Na žalost vsacega pravega Slovana je razmerje mej Poljaki in Rusi vedno še to, kakoršno mej Kainom in Abelom, sovraštvo strast in slepota! Kriva sta oba bila, ali dan denes so krivi le Poljaki, ki nečejo biti Slovani, ki nečejo podučiti se dati iz tega groznega, kakó se njih bratom pod nemškim brutalnim Bismarkom v Poznanjskem godi! Daj Bog kmalu bolje.

Svoboda, kakor v Italiji.

Naj pripovedujejo nekateri ultrakonservativni listi kar hočejo, nova narodno zjedinjena Italija je poleg Amerike in Anglije najsvobodnejša dežela. Kako lepa in cela je tam tiskovna svoboda, to najbolj baš tisti konservativni ali vatikanski listi, ki za bavljajo na Italijo, s tem dokazujejo, ko smejo in morejo zabavljati, kolikor in kakor hočejo.

In še več! Pri nas se konfiscira časopis, če le kaj o kacem biriču piše, o okrajnem

in prepričan sem, da vas bo ljubila, posvetila vam svoje življenje.“

Zadnje besede premagajo bolnika. Roka se mu trese, lice zopet zbledi in, da bi zakril svojo žalost, obrne obraz v nasprotno stran in obriše skrivaj dve svetli solzi, ki mu zablščiti v mrklem očesu.

Precej dolgo je vse tiho.

Potem se nagne graščak proti bolniku in mu šepne na uho: „Ali poznate pridigarja, katerega so siloma pregnali kmetje nedavno iz cerkve, ali nij znanec Gizelin?“

Bolnik se zgane, zopet zarudi v blede lice in pogleda z belim, nemirnim očesom graščaka, kakor da bi ne mogel razumeti tega vprašanja. In zopet obrne obraz v steno, sam pri sebi pa pravi: „Konrad, nesrečni Konrad — to je prokletstvo, ki spremlja resnico in njene čestilce.“

Graščak mora ponavljati prvo vprašanje.

Stoprav zdaj povzame bolnik: „Pridigar, preganjani pridigar, Gizelin znanec, ali je mogoče, ali se ne motite, ali —“ zadnje besede mu umro na ustnicah, le krčevite pesti, mra-

čen obraz, nagubano čelo pričuje, da nijso prijetne, da mu razjedajo prsi, a molčati mora, — nesti jih mora s soboj v grob.

Graščak se prepriča pri tem, da odeva neko skrivnostno zagrinjalo zadeve mej Gizelo in sejalcem nove vere.

Črez nekoliko povzame zopet bolnik, videč vtopljenega graščaka pred soboj:

„Gotovo ste se prepričali, iz kakovega uzroka sem želel govoriti denes z vami.“

Po majhenem odmoru pa zopet nadaljuje:

„Da, veselil sem se tega trenutka, pričakujoč najlepših novic in poročil o zapuščenjej siroti, a motil sem se. Vendar up imam še, da se česte zadnje besede človeka na robu življenja, da se razmerje mej Gizelo in vami spremeni v najlepšo vez, da ste jej voditelj v prihodnje. To je moja oporoka, vse kar morem zapustiti njej, ki ne ve, kaj je imela v meni, koliko sem mislil in se trudil za njo vse dni.“

Graščaka osupnejo slovesno izgovorjene zadnje besede bolnikove, na pol otemneli up

mu zopet zablešči. In ta up je združen v enem imenu, v enej osobi, ki se imenuje sicer uboga sirota, a je njemu mogočna, vzvišena osoba — grajska Gizela.

„Vi me poznate le površno, le to, kar ste videli na svoje oči, čuli na lastna ušesa od mene,“ povzame zopet bolnik. „A nehvaležno bi bilo, ko bi imel skrivnosti proti vam.“

Pri teh besedah poseže bolnik pod zglavje in poda graščaku nekaj zapečatenega pisanja, ter reče:

„Vzemite, to je moje življenje, življenje in zapuščina deklice, katero pravite, da ljubite. A ne berite prej tega, zaverim vas pri vašej česti — predno ne čujete, da prijatelja Montina nij več.“

„Potem pokažite pismo tudi Gizeli, izve naj vse, in to jej vlije ljubezen in spoštovanje do vas, spomin in odpuščenje meni.“

Zadnje besede vznemirijo slabotnega bolnika. Kašelj ga posili in nekaka omotica ga vrže nazaj na blazine.

Ko vidi graščak, da je bolnik v nezavesti, pokliče slugo, stisne še enkrat mrzlo roko

glavarji pa se uže celo ne sme, tudi če je urednik pripravljen pred porotniki dokaz resnice voditi. Precej je pri nas konfiskacija. Kako vse drugače v Italiji. Tam se sme zoper samega kralja pisati!

V Napolji je na primer nedavno tega jel izhajati nov republikanski list, tak, ki boče kralja odpraviti in republiko uvesti. Nekateri časopise je to pripravilo v nekak strah. „Italije“ jih denes prav po italijanski pomiruje in tolaži s tem, da je čisto neškodljiv prepir o tem, ali je boljša republika ali pa monarhija. V obče nij velika razlika v bitstvu, ali vlada predsednik, voljen na štiri leta, ali pa tak konstitucionalni kralj, kakor je Viktor Emanuel. Monarhija godi željam in potrebam večine na Italijanskem; najboljšo sredstvo pak, ako bi hoteli večino naroda pridobiti za republiko, bi bil kralj vrste Mac-Mahonove, kateri bi osobne svoje želje bolj cenil, nego državne ustave.

In to je ves odgovor vladnega lista republikancem. — Drugod bi ga v dolg in oster zapor vteknili, in svoj živ dan bi bil pod hudim policijskim nadzorstvom, kdor bi si upal republiko v monarhiji priporočati. Italijani se zanj malo zmenijo.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 26. oktobra.

Razprave zarad *trgovinske* pogodbe z Nemčijo so se na Dunaji popolnem razbile. Zdaj bode torej imela Avstrija svojo in Nemčija svojo „avtonomno tarifo.“ Težavno pa bode to, ker colnarji bodo do novega leta težko naučili se mnogo novih colnih tarif.

Odbor za *nagodbo* je imel 25. okt. sejo, v kateri je uvodno postavilo o bankovnem statutu razgovarjal. Člen prvi, ki izreka pravico Ogerske, narediti si svojo banko, bil je po dolgej debati z 29 proti 6 glasovom sprejet. Potem se je sklenilo (zoper voljo ministra Pretisa) da bodo nagodbene predloge še le potem v zbornici predložene, kadar bodo vsa poročila gotova, in da ima posebna postava določiti čas veljave bankovne postave.

Vnanje države.

O sedanjem stanu *grške vojske* se piše iz Aten: Teško je stalo vojnemu ministru zbornici dokazati, da potrebuje dosti milijonov za uredbo vojske, kakor je. Narodni cilj, ki ga to ima, pomagal mu je. Od spomladi 1877 še le so se vadile rezerve v orožji. Zda

bolniku, in zapusti sobo s prepričanjem, da je govoril zadnjikrat s skrivnostnim, nesrečnim prijateljem.

XIV.

Pravijo, da je človek podoben vinske trti. Kamor jo vsadiš, se privadi počasi, jame raztegovati svoje mladike, utrjevati mlade korenine in ako rodi morda tudi skromnejši sad kot v materinej zemlji, vendar — ostane, kar je bila — vinska trta.

In ko pribuči silen vihar na zatemnelem nebu, ko pada vdar na vdar iz pogubonosnih oblakov in ubogi kmetovalec vije obupno z rokami in pokopuje vse svoje nade, katere je gojil toliko dnij, spozna vendar čez nekaj časa, da se je motil, da mu je nevihta pustila krepka debela, ki, ko posije zopet gorko sonce, poženo nove mladike, nov cvet, nov sad, novo življenje — na razvalinah.

Prva zavest, da je izgubljena vera in up na človeka, kateremu je podarila neizkušeno srce, vrgla je Gizelo na bolniško posteljo.

A tolažilne besede stare Katrine, od ka-

je stoječe armade 25.000 s 120 poljskimi in gorskimi kanoni. V malo tednih se lahko pomnoži na 50.000 mož.

Na *Francoskem* imajo 4. novembra zopet volitve v generalna svetovalstva, katera imajo voliti tretjino senatorjev. Zdanja vlada si bode prizadejala vse, da bi vsaj tu s svojimi kandidati prodrila in tako v senatu menj republikancev imela. Ali tudi republikanci uže delajo. Levica senata je razposlala okolic, v katerem pravi: Pomnite, da imate tiste voliti, ki bodo imenovali prvo tretjino senatorjev. Če bode ta ponovitev republiki ugodna, bode naredila edinost mej zbornico in senatom in za dolgo časa vsak razpor nemogoč storila. — Prefekti se močno trudijo, da bi Mac-Mahonci voljeni bili.

Dopisi.

Iz Središča 25. okt. [Izv. dopis.]

Kmet je pospravil svoje pridelke, ter vsejal ozimino. Pusto in golo stoji sedaj polje, katero se je pri nas še precej dobro obneslo. Ozimina je dala precej zrnja in dosti slame, katere smo uže nekatera leta prav malo imeli. Ječmen bil je lep, turšica kljubu hudej suši še zdatna, krompirja in repe pa je bilo prav malo in našemu kmetu bode pitanje živine prav hudo. Ajdo pobral nam je mraz, vendar nas veseli, da se je gorica še bolj kot lansko leto obnesla. Kupci uže hodijo pridno za vinom, katerega od 8—10 gld. vedro kupujejo; tako je polje živež, gorica pa krajcar za razne potrebščine kmetu donesla.

Včeraj po poludne je vozil poseben vlak tukaj skozi uboge naše južne brate, kateri so pred divjim sovragom pribežali na naša tla, in ker jim brž ko ne na jugu zavetja za zimo preskrbeti ne morejo, poslali so jih v Trst. Nesrečnikom se uboštvo in strah na obrazu bere.

Sinoč o 1/2 10. uri pogorel je kmet Glavnik v Obrižu. Ogenj je zatrosil nek škarjebusec, ki je v hlevu spal. Žandarji so ga hitro prijeli. Pogorelec je bil pri banki „Slaviji“ zavarovan.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Uradni list razglašá sodbo zoper nas, češ, da smo se pregrešili pri zadnji konfiskaciji, ko smo pisali, kakó se na ljubljanskej gimnaziji zgodovina o Slovanih tradira, zoper §. 300 k. z.

tere se v zadnjem času nij vrnila več v grad, — da, še več, Konradova družčina v samotnej hiši, njegovo pomilovalno oko, v katerem je bila naslikana prejšnja ljubezen, izbudila jo je zopet v življenje.

In ko sta sedela tako v poletnih večerih pod širokovejatim mogočnim hrastom, s pogledom obrnenim nazaj v minule jasne dni, je bilo vse pozabljeno. Tedaj pa je moral pripovedovati tovariš zgodovino onega časa, ko sta bila ločena, ko je izvedel star oskrbnik o njenej ljubezni.

In to pripovedovanje, kako goreče je bilo. Kako je trdil mladenič, da je imel vedno najsvetejše namene, da jej je zakrival le za to svoj stan, da bi jej utrdil do onega časa, ko jej more podati k zvezi roko, v nepoznanji novoverstva, večjo ljubezen.

Gizela je poslušala zamaknena tovariša njeno blede lice je jelo zopet polagoma rudeti, njeno srce zopet ljubiti, ljubiti mladeniča, katerega je mislila izgubljenega za vselej.

In v takih trenutkih mu je ovila svoje bele roke okolo vratu, naslonila glavo na prsi

— (Deželni šolski svet) je 18. okt. sklenil dvorazredne šole v Višnji gori, Žuženberku in Trnovem na Notranjskem v tri-razredne povišati in je plačo tretjega učitelja določil s 400 gld. na leto.

— (Za mesto Celje) imenovan je za šolskega nadzornika profesor g. Robič.

— („Slovenski učitelj“). Iz Maribora se nam piše: Vsled konfiskacije 20. številke „Slovenskega učitelja“ izideta 20. in 21. broj tega lista skupaj 1. novembra.

— (V ljutomerskih gorica) je trgateg, tako se nam poroča, večinoma uže dokončana. V obče se je letos manj vina dobilo, nego lani; toda boljše je dosta od lanskega. Cena novemu vinu je po kvaliteti različna, štertink po 70—100 gld. Lansko je po 90—110, predlansko po 130—160 gld.

— (Bogate premogove jame) so našli v Labiču, v Gomiliški fari blizu Ernauža; 50 kilo premoga stane 30 kr.

— (Obesil) se je v Mariboru bivši sodar in posestnik kavarne Alojz Schmiederer, ker so mu dan poprej vse polišstvo zarubili.

— (Osem sodov petroleja) se je mej prevažanjem vnelo na mariborskem kolo-dvoru v ponedeljek 22. t. m. Ognja nij bilo mogoče pogasiti, za štacijo in druga poslopja pa nij bil nevaren.

— (Iz Št. Lenarta v slovenskih gorica) se piše: Bivšemu c. kr. okrajnemu sodniku, g. Moraku, je 16 občin doposlalo v Dobrloves na Koroškem, kamor je vrli mož bil premeščen, diplomu, v kateri so ga imenovali za častnega srenjčana.

— (Trgateg v celjskej okolici) se je sploh srednje obnesla.

— (Vabilo na komers.) katerega napravi dunajsko akademično društvo „Slovenija“ Jarneju Kopitarju v spomin v sredo dne 31. oktobra 1877, v dvorani: Krischke (vormals Dreher), III., Ungargasse 52. Začetek ob 8. uri zvečer. Program je: 1. Pozdrav, govori predsednik Slovenije gosp. Fr. X. Štajer. 2. Davorin Jenko: „Vidov dan,“ zbor. 3. A. Nedved: „Želje,“ solo s spremljevanjem glasovira; poje Lipski operni pevec gosp. Ed. Kraschowitz. 4. „O Jarneji Kopitarji,“ govori gosp. Anton Terstenjak. 5. a) A. Hajdrih: „Mladini,“ zbor. b) K. Mašek: „Lehko noč,“ čveterospev. 6. Boris Miran: „Raja,“ „Na

in boječe-skrbno zašepetala: „Oj, dragi Konrad, in kaj nama ostane o najinej ljubezni, ako nosiš to črno haljo, znamenje krivoverca, ako zaničuješ vero, v kateri sva izrejena, katere ne morem, ne smem zapustiti?“ Tiha žalost prevzame deklico, roke pa še strastneje objemo mladeniča, kakor da bi ga hotela prikleniti na veke na-se, kakor bi ga prosila: „O, ne zapusti deklice, in vrni se v naročje one vere, v kateri te je izredila mati.“

Strašen boj se vname toliko potov v mladeničevih prsih, boj možate prisege, z največjim navdušenjem spolnovanih novih dolžnostij in boj, še hujši boj ljubezni do deklice, ki ga ljubi tako čisto, tako nepopisljivo.

Skrj se, blede luna, zavij se v temne oblake in ne zri v to revno grudo, ki se imenuje zemlja, v te slabotne, od najmanjšega vetra zibajoče se črve, ki se zovejo ljudje, obdarovani s prosto voljo, z mogočno dušo, kajti tu prelamlja možak, ki je prisegal zvestobo domovini, svojemu poklicu, najsvetejši prisege.

(Dalje prih.)

meji," deklamuje gosp. A. Laharnar. 7. C. Umlauft: a) „Ich denke Dein," pesen; b) „Abendfeier," reverija, igrata na citre gg. R. Lah in S. Sicherl. 8. A. Nedved: „Beseda sladka domovina," zbor. 9. Venček slovanskih narodnih pesnij, igra na okarino g. V. Krušič. 10. Fischer: „V globoki kleti," bas-solo, sè spremljevanjem klavira, poje Lipski operni pevec gosp. Ed. Kraschowitz. 11. Lisinski: „Gradič bjeli," osmospev. 12. „Pridi Goren'c," zbor sè spremljevanjem trobk. 13. Tovačovsky: Venec narodnih pesnij, zbor. Pevovodja gosp. V. Kosovel.

— (Iz mariborske okolice) se piše „Gosp." o Seidlovem šolskem računu: Uže tretje leto je bila kamška šola na prodaj. Mariborska hranilnica uže od 1. novembra 1875. l. nij dobila obresti od 5000 gold., koje so si kamške srenje pri stavljenji nove šole pod vodstvom mogočnega Seidla izposodile. Radovedni srenjski predstojniki in šolski odborniki se vendar enkrat potrudijo in grede v hranilnico prašat, kako je veleumni gospod poslanec Seidl obresti plačaval, katere so mu trije srenjski predstojniki iz Rosbaha, Brestenice in Jelovca vsako leto ob pravem času izročali in tudi morali izročati kot načelniku in nadzorniku kamške šole. Nikdar nij pozabil tirjati deležnine, a pozabil je vendar le skoro vsako leto ob določnem času doplačati. Mariborska hranilnica jim pismeno izroči: Kamčani so dolžni od 1. novembra 1875 uže do 1877. leta 875 gld. obrestij in zakasnenih obrestij (Verzugszinsen) 52 gld. 50 kr., tedaj skupaj 927 gld. 50 kr. 4346 gld. je še kapitala, torej se je 654 gld. odplačalo, pa Kamčani so 273 gold. 50 kr. več dolžni v hranilnico, kakor so bili iz nje pred desetimi leti kapitala ali dolga dobili. Plačali so pa v teh letih blizu 8000 gold. Živio nemški „zvesti mož" Seidl.

— (Iz Konjic) se piše: Letošnji september je bil mej meseci pravi mojster skaza. Skazil nam je naša vina. Večni dež, naglo nastali mrzaz bil je kriv, da je zrelo jagodje začelo pokati, drugo pa ustavilo vsako razvijanje. Vinogradarji so žalostni glave pobešali in se zanašali, da bodo meseca oktobra nastopili lepši dnevi. Hvala Bogu, nijso se varali, sedaj imamo zopet lepo in prijazno vreme, ki je vinski pridelek zdatno izboljšalo onim, ki so z branjem čakali. Dne 27. in 28. septembra je slana posmodila listje v nižjih legah, k sreči les in grozdje nij trpelo škode. Po vinu so začeli zelo popraševati in ga, zlasti stareje, rudeče vino, prav drago plačujejo.

Razne vesti.

* (Strašna eksplozija) v ogljenici v Glasgowu na Angleškem je vzela 232 ljudem življenje. Jeden jedini delavec se je rešil.
* (V mlako) je vrgel nekov mož v Trutnovu na Češkem svoje tri otroke, a potem je skočil sam v njo. Deklica štirih let pa se je sama izkobacala ven, ter tekla k materi in povedala: „Oče so nas vrgli v mlako." Tudi triletna hčerka je mej tem prispela na suho le poluletni najmlajši otrok je še plaval po vrhu, ter so ga oteli. Očeta pa so potegnili iz mlakuže mrtvega.
* (Češko) proda samo stekleničkih izdelkov za 190.000 dolarjev na leto v Ameriko.
* (Železniške šine), katere so vzeli v Pešti, poslali so na povelje ogerske vlade v Orsovo. Namenjene so za železnično progo Zimnica-Trnovo.

Tujci.

25. oktobra:

Pri **Slonu**: Možina iz Lake. — Piek iz Gradške. — Polec iz Logatec. — Reich iz Zagreba. — Knipfer iz Dunaja. — Müller iz Gradca. — Vošnjak iz Šostanja. — Spitzer iz Zagreba.
Pri **Maliči**: Guttman iz Dunaja. — Fürth iz Prage. — Guttenfeld iz Dunaja. — Entremont iz Gradca. — Tischler iz Dunaja.
Pri **Zamorci**: Dolenec iz Sela. — Simonovič iz Zagreba.

Dunajska borza 26. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	64	05
Enotni drž. dolg v srebru	67	25
Zlata renta	74	55
1860 drž. posojilo	110	20
Akcije narodne banke	836	—
Kreditne akcije	214	30
London	117	75
Napol.	9	48
C. kr. cekini	5	65
Srebro	104	85
Državne marke	58	20

Brez bolečine se delajo

operacije na zobéh

z narkozo razveselilnega gaza (lustgas) — ali stiekoxidul-gazom. (322—1)

Umetne zobe in zobovja

po najnovejši metodi brez bolečine vpostavlja
zobni zdravnik Paichel,
v Ljubljani, pri Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Lanena olja

kupuje tvornica oljnatih barv

G. Popovića v Zagrebu,
ter prosi za najmanjšo ceno in priposlateg majhene stekleničice olja na ogled. (319—1)

Moja

notarska pisarnica

je sedaj

na starem trgu,

v Ljubljani, v hiši št. 21 nova, 34 stara
(Rudesch), I. nadstropje.

(318—2) Dr. Wilhelm Ribitsch.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek

in brez stroškov po izvrstni

Revalescierièe du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in

otročih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; šleznadno, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepopravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, mrnenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, stočnost, diabet, trganje, ahujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenje in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pragega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetovka Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlemaart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih ljudi, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescierièe pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescierièe poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner,

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, resle so se vse čutnice na celem životu, slabo preopavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescierièe in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescierièe zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponnega spoštevanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalescierièe je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na deni, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescierièe-Biscuiten v puščah in Revalescierièe-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Iszlagasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih akcijah in spozorijskih trgovcih; tudi razpošilja dušajka hiša na vsi kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šahar, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu", v Reki pri lekarju J. Prolam, v Celoveu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschju, v Zadru pri Androviču. (142)

Originalni Howe in Singer,

kakor tudi drugi izvrstni

šivalni stroji

s pismeno 5letno garancijo,

z vsemi vrstami ročne in strojeve svile in cvirna, strojevih olj in šivank, sploh vse, česar je treba za šivalne stroje vedno v največjem izboru po zopet znižanih fabriških cenah, dalje

Wertheimove kase in kasete

v vseh velikostih.

V mojej mehaničnej delavnici se šivalni stroji najbolj popravljajo in snažijo.

Za zunaj moj potnik, gospod Anton Grebence, sprejema rad naročila in daje tudi potrebni poduk o strojih.

Franc Detter,

v Ljubljani.

Stari ali nepriročni stroji vseh sistemov se proti originalnim Howe ali Singerjevim zamenjavajo in izplačujejo. (239—4)